

РЕШЕНИЕ

№ 1181

гр. София, 12.09.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 10-ТИ ГРАЖДАНСКИ, в публично заседание на осемнадесети март през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Цветко Лазаров

Членове: Ралица Димитрова
Нина Стойчева

при участието на секретаря Елеонора Тр. Михайлова
като разгледа докладваното от Нина Стойчева Въззивно гражданско дело № 20211000501967 по описа за 2021 година

Производството е по реда на чл.258 – чл.273 от ГПК.

Със съдебно решение № 260494 от 22.01.2022г. постановено по гр.д. №6811/2018г. по описа на СГС, I-во ГО, 1-и състав е осъдена ПРОКУРАТУРАТА на РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ да заплати на В. В. Л. сумата от 7000лв. на основание чл.2, ал.1, т.3 от ЗОДОВ, представляваща обезщетение за неимуществени вреди от незаконно обвинение по ДП№ 29/2015г. по описа на ГД“БОП“-МВР, пр.пр. 665/2012г. на Специализирана прокуратура, прекратено с определение от 12.03.2016г. по НОХД № 293/2016г. по описа на СНС, 12 състав, ведно със законната лихва от 12.03.2016г. до окончателното изплащане, като искът до пълния предявен размер от 55 000лв. е отхвърлен.

Постъпила е въззивна жалба от В. В. Л., с която се обжалва съдебно решение № 260494 от 22.01.2022г., постановено по гр.д. № 6811/2018г. по описа на СГС, I-во ГО, 1-и състав, в отхвърлителната му част до пълния претендиран размер на иска за обезщетяване на претърпените неимуществени вреди от 55 000 лв.

Във въззивната жалба се твърди, че решението в обжалваната му част е постановено в нарушение на материалния закон и при съществени нарушения на съдопроизводствените правила, както и че същото е необосновано.

Жалбоподателят твърди, че първоинстанционният съд не е съобразил и преценил правилно всички доказателства по делото при постановяване на

обжалваното съдебно решение. Излага доводи за неправилност на решението поради неспазване на принципа за справедливост при обезщетяването на неимуществени вреди, заложен в разп. на чл. 52 ЗЗД.

По изложените аргументи моли съда да постанови съдебен акт, с който да отмени съдебното решение в обжалваната част и да постанови решение, с което да уважи в пълния размер от 55 000 лв. предявения иск за неимуществени вреди ведно със следващата се законова лихва. Претендира разноски. Моли обжалваното решение да бъде изменено и в частта за разноските.

В законоустановения срок е постъпил отговор от въззиваемата страна ПРОКУРАТУРАТА на РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ. Оспорва жалбата.

Постъпила е въззивна жалба от ПРОКУРАТУРАТА на РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ, с която се обжалва съдебно решение решение № 260494 от 22.01.2022г. постановено по гр.д.№6811/2018г. по описа на СГС, I-во ГО, 1-и състав, в частта, в която е уважен частично предявеният от ищеца В.Л. иск и ответникът е осъден да му заплати сумата от 7 000 лв., представляваща обезщетение за неимуществени вреди, на основание чл. 2, ал.1, т.3 от ЗОДОВ.

Жалбоподателят твърди, че първоинстанционното решение, в обжалваната част, е постановено в нарушение на материалния закон и на съдопроизводствените правила, както и че същото е необосновано. Излага съображения за недоказаност на претендираните от ищеца неимуществени вреди. Счита, че дори такива да са настъпили, то не е доказана пряката причинно-следствена връзка между тях и повдигнатото и поддържано от органите на ответника обвинение.

Моли съда да постанови съдебен акт, с който да отмени съдебното решение в обжалваната му част и да отхвърли предявения иск. Алтернативно се прави искане за изменение на решението като бъде намален размера на присъденото обезщетение за неимуществени вреди, като твърди, че определеният размер на обезщетението е прекомерен и не отговаря на принципа за справедливо обезщетяване, предвид разп. на чл. 52 ЗЗД. Моли, да бъде изменено решението и в частта за разноските.

В законоустановения срок е постъпил отговор от ищеца, въззиваема страна в настоящото производство В.Л.. Оспорва жалбата въззивната жалба на ПРОКУРАТУРА на РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ и моли същата да бъде оставена без уважение.

Постъпила е частна въззивна жалба от В.Л. срещу Определение №266838 от 12.04.2022г., постановено по гр.д.№ 6811/2018г. на СГС, I-во ГО, 1-и състав, с което е оставена без уважение молбата на адв.С., процесуален представител на ищеца, за изменение по чл.248 от ГПК на постановето по делото решение в частта за разноските.

Жалбоподателят твърди, че определението е необосновано и неправилно. Моли същото да бъде отменено.

Постъпил е отговор от ПРБ, на частната въззивна жалба. Твърди, че същата е неоснователна и моли да бъде оставена без уважение.

Пред първоинстанционният съд е предявен иск с правно основание чл. 2, ал.1, т.3 от ЗОДОВ от В.Л. срещу ПРОКУРАТУРАТА на РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ за заплащане на сумата от 55 000лв., представляваща обезщетение за неимуществени вреди от незаконно обвинение по ДП№ 29/2015г. по описа на ГД“БОП“-МВР, пр.пр. 665/2012г. на Специализирана прокуратура, прекратено с определение от 12.03.2016г. по НОХД № 293/2016г. по описа на СНС, 12 състав.

Ответникът, ПРОКУРАТУРАТА на РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ в постъпилия писмен отговор по реда на чл.131 от ГПК, изразява становище, че искът за неимуществени вреди е неоснователен.

СОФИЙСКИЯТ АПЕЛАТИВЕН СЪД, като обсъди доводите на страните и събраните по делото доказателства поотделно и в тяхната съвкупност, намира от фактическа и правна страна следното: Пред настоящата инстанция не са ангажирани нови доказателства по смисъла на чл.266 от ГПК.

Безспорни са, между страните по делото, следните факти:

С Постановление от 03.10.2012г. на прокурор при Специализирана прокуратура е образувано ДП № Б-58/2012г. по описа на ГД „БОП“-МВР, пр.пр.№ 665/2012г. по описа на Специализирана прокуратура първоначално срещу неизвестни извършители за престъпление по чл.321, ал.3, вр. ал.2 НК за това, че в периода м.10.2011г.-м.08.2012г. в гр.София и на територията на страната участвали в организирана престъпна група с цел да извършват в страната и чужбина престъпления по чл.255 НК и престъпления по чл.253 НК. Впоследствие това производство е преобразувано в ДП № 29/2015г. по описа на ГД „БОП“-МВР. С постановление от 16.12.2012г. В.Л. бил привлечен в качеството на обвиняем за престъпления по чл.321, ал.3, вр. ал.2 НК и по чл.255, ал.3 вр. ал.1, т.6, вр. чл.26, ал.1 вр. чл.20, ал.2 НК. Наред с него били привлечени като обвиняеми за тези престъпления и други лица-И. Т., М. Г., В. М. и И. К..

Спрямо ищеца е била наложена мярка за неотклонение „домашен арест“, която търпял в периода 16.12.2012г.-22.05.2013г., впоследствие е изменена в парична гаранция, а последната е отменена с Постановление от 19.08.2014г. на прокурор при СП-София.

С Постановление от 21.12.2012г. на прокурор при Специализираната прокуратура по досъдебното производство е наложена забрана на ищеца да напуска пределите на Република България. Тази мярка е отменена с определение от 04.12.2017г. по НОХД № 293/2016г. на СНС, 12 състав.

С определение от 14.07.2015г. по ЧНД № 753/2015г. на СНС, 1-и състав, досъдебното производство било върнато на прокурора на основание

чл.369, ал.1 НПК с предоставена възможност в тримесечен срок спрямо него да се внесе обвинителен акт или производството да се прекрати след констатация, че от привличането му като обвиняем през 2012г. е изтекъл срок надвишаващ този по чл.368, ал.1 НПК.

С ново Постановление от 27.07.2015г. обвиненията са били прецизирани и изменени в престъпления по чл.321, ал.3, пр.2, т.2, вр. ал.2 НК; три по чл.255, ал.3 вр. ал.1, т.2, пр.1, т.6 и 7 вр. чл.20, ал.4 и вр. чл.26, ал.1 НК; и едно по чл.255, ал.1, т.2, пр.1, т.6 и т.7 вр. чл.20, ал.4 и вр. чл.26, ал.1 НК за това, че в периода м.06.2011г.-14.01.2013г. в гр.София участвал в организирана престъпна група, ръководена от И. Т. и М. Г. и с участието на И. К. и В. М., създадена с цел извършването на престъпление против данъчната система по чл.255 НК.

В определения от съда срок Специализираната прокуратура внесла обвинителен акт с образувано НОХД № 1236/2015г. по описа на СНС, 12 състав, срещу В.Л., И. К., М. Г. и В. М.. С разпореждане от 20.10.2015г. делото било прекратено на основание чл.249, ал.1 вр. чл.248, ал.2, т.3 НПК поради допуснати на досъдебното производство съществени процесуални нарушения и върнато на прокурора за отстраняването им в едномесечен срок.

В указания срок Специализираната прокуратура внесла нов обвинителен акт срещу същите лица и за същите престъпления, по който образувано НОХД № 293/2016г. по описа на СНС, 12 състав. С определение от 09.02.2016г. съдът прекратил наказателното производство по отношение В. М., И. К. и М. Г.. на основание чл.369, ал.4 и ал.5, вр. чл.249, ал.1 и чл.248, ал.2, т.2 НПК.

С определение от съдебно заседание на 12.03.2016г. по НОХД № 293/2016г. на СНС, 12 състав, съдът прекратил наказателното производство и по отношение ищеца В.Л. на основание чл.369, ал.4 и ал.5 НПК след като констатирал, че предходно допуснатите съществени процесуални нарушения спрямо него и защитника му не са били отстранени в указания с разпореждане от 20.10.2015г. по НОХД № 1236/2016г. срок. Определението, като неподлежащо на обжалване, е влязло в сила на 12.03.2016г.

Пред първоинстанционният съд е разпитан един свидетел: А. Т. Д., без родство. Съдът кредитира показанията на свидетеля изцяло.

В първоинстанционното производство е допусната и изготвена КСМЕ, чието заключение е прието като неоспорено от страните. Настоящата съдебна инстанция изцяло кредитира заключението на КСМЕ като компетентно и безпристрастно дадено.

По делото, в първоинстанционното производство, са приети като писмени доказателства свидетелство за съдимост на ищеца и справка за съдимост. Същите не се оспорват от ищеца.

Пред първоинстанционния съд са представени и разпечатки от интернет изданията на „Блиц-новини“ и „Правен свят“ от 2013г. Съдът кредитира същите, имащи значението на печатни материали.

Въззивните жалби са допустими - подадени са в срока по чл.259, ал.1, респективно от ГПК, от легитимирани страни в процеса срещу първоинстанционното съдебно решение, което подлежи на въззивно обжалване, поради което следва да се разгледат по същество.

Съгласно чл.269 от ГПК въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, по допустимостта му – в обжалваната част, като по останалите въпроси е ограничен от наведените в жалбите възражения.

Обжалваното решение е валидно (не е постановено в нарушение на правни норми, които регламентират условията за валидност на решенията – постановено е от съд с правораздавателна власт по спора, в законен състав, в необходимата форма и с определеното съдържание), както и е допустимо. Настоящият състав следва да обсъди доводите на жалбоподателите досежно законосъобразността на обжалваното решение.

Разгледана по същество въззивната жалба на В.Л. е **НЕОСНОВАТЕЛНА**, а въззивната жалба на ПРОКУРАТУРАТА на РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ **ЧАСТИЧНО ОСНОВАТЕЛНА**.

Предявеният иск с правно осн. чл. 2 ал.1 т.3 предл. 3 от ЗОДОВ е основателен.

Фактическият състав на посочената правна норма за ангажиране отговорността на държавата, за вреди, причинени от действията на правозащитните органи, включва вреда (имуществена или неимуществена), претърпяна от гражданин (физическо лице); незаконна дейност на някой от изброените органи и причинна връзка между незаконната дейност и вредата.

Съгл. разп. на чл.4 ал.1 от ЗОДОВ държавата дължи обезщетение за всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането, независимо от това, дали са причинени виновно от длъжностното лице.

Предвид изложената и приета за доказана по-горе фактическа обстановка, съдът намира, че предявения иск за неимуществени вреди е основателен и доказан до размера на 5 000 лв.

Обезщетението за неимуществените се определя от съда по справедливост, съгл. разп. на чл. 52 от ЗЗД, т.к. предвид препращащата норма на § 1 от заключителните разпоредби на ЗОДОВ, за неуредените случаи се прилагат гражданските закони.

Както това е прието в т. II на Постановление на Пленума № 4/1968 г. на ВС, понятието справедливост в чл. 52 ЗЗД не е абстрактно, а винаги свързано и детерминирано от конкретните факти, от значение за спорното право.

В настоящия случай, преценявайки всички обстоятелства от значение за определяне на размера на обезщетението за неимуществените вреди, а именно: вид и тежест на повдигнатото обвинение предвиденото за него наказание (от три до десет години лишаване от свобода), вида и характера на взетата мярка за неотклонение, продължителността на наказателното

производство от около 3 години и половина, негативната промяна, която наказателното преследване е оказало върху социалния живот, психиката и общественото самочувствие и самоопределение в семейството и обществото, отрицателните емоции и страх от възможността да бъде несправедливо осъден, възрастта на ищеца, както и икономическата обстановка в страната, настоящият съдебен състав намира, че сумата от 5000 лв. се явява онзи размер, който справедливо и адекватно ще обезщети ищеца в най-пълна степен за претърпените от него вреди.

Въпросите, свързани с определяне обезщетението за неимуществени вреди, са доразвити в съдебната практика с Решение № 480 от 23.04.2013 г. по гр. д. № 85/2012 г. на ВКС, ГК, IV г.о., в което се приема, че обезщетението за неимуществени вреди в хипотезата на чл. 2 от ЗОДОВ е за увреждане на неимуществени права, блага или правнозащитими интереси. Вредите се изразяват в нравствените, емоционални, психически терзания на личността, накърнената чест, достойнство, доброто име в обществото. Целта на обезщетението е да възстанови психическото и емоционално равновесие на пострадалото лице. Нормално е да се приеме, че по време на цялото наказателно производство лицето, обвинено в престъпление, което не е извършило, изпитва неудобства, чувства се унижено, а също така е притеснено и несигурно; накърняват се моралните и нравствените ценности у личността, както и социалното му общуване.

Когато, обаче, лицето претендира вреди над обичайните, всички конкретно твърдени от него негативни последици, обуславящи завишен размер на обезщетението, следва да бъдат надлежно доказани.

В процесния случай, такива обстоятелства не се установяват.

Не се доказват и твърденията на ищеца за влошаване на здравословното му състояние. Съдът приема за доказан факта, предвид заключението на КСМЕ, че ищецът страда от заболяване „епилепсия“ от 2001г., с последна проява на епилептичен пристъп през 2011г. и преустановяване прием на медикаменти за неговото лечение през 2014г.

Доказателства за твърдението, че поради незаконно повдигнатото иподдържано от органи на ответника обвинение, ищецът често е започнал да изпада в епилептични гърчове не са ангажирани.

Твърдението за възникнали в периода на воденото наказателно производство репродуктивни проблеми, съответно те да се намират в причинна връзка с воденото наказателно производство, също настоящият съдебен състав намира за недоказано. Напротив, видно е от представено удостоверение за родствени връзки, че ищецът има две деца, родени през 2017г.

Константната съдебна практика (напр. Решение № 427/16.06.2010г. по гр. д. № 273/2009 г. на ВКС, ГК, III г. о.) приема, че при всички случаи на незаконно обвинение лицето търпи неимуществени вреди, които подлежат на обезвреда. Предишните осъждания и водените други наказателни

производства са от значение за определяне на размера на обезщетението, но не могат да изключат дължимостта му. Както това е посочено в решение № 112 от 14.06.2011 г. по гр. д. № 372/2010 г. на ВКС, IV г.о., претърпените вреди следва да бъдат ценени с оглед доказателствата за предишни ефективно изтърпiani присъди, които се явяват фактор при определяне размера на обезщетението, тъй като повдигнатото неоснователно обвинение се посреща различно от лице, спрямо което никога не е била упражнявана процесуална принуда, в сравнение с лице, което е извършвало престъпления и е било обект на наказателно преследване.

Съдът приема за доказан факта, че наказателното производство, образувано и водено от органи на ответника срещу ищеца е продължило общо около три години и половина, но предвид тежестта и обема на разследването, намира че същият е бил приемлив.

Съдът приема за доказан факта, че посочените по-горе действия на органи на ответника са довели до дискредитиране доброто име на ищеца в различни кръгове на обществото: професионалните му среди, в широк семеен кръг и сред приятели, предвид свидетелските показания и представените печатни материали.

Несъмнено, процесното наказателно производство, продължило около четири години е довело до негативни последици за психиката и емоционалността на ищеца, които съставляват претърпени вреди по см. на ЗОДОВ, но тези вреди не са били тежки и с непреодолим характер.

Съдът приема за доказан факта, че ищецът е бил поставен в условия на повишен стрес за продължителен период от време, което обстоятелство е довело до повишена тревожност, безсъние, главоболие, които от своя страна са дали негативно физиологично отражение, но същото не би могло да се квалифицира като болестно състояние, доколкото не са ангажирани доказателства в тази насока, както и предвид категоричното заключение на КСМЕ.

Взетата мярка за неотклонение „домашен арест“, изменена впоследствие в „парична гаранция от 3 000лв.“, както и наложената ПАМ, са сред по-леките мерки за процесуална принуда. Те също водят до ограничаване на личните права на ищеца, но не са представени доказателства, от които да е видно, че реално тези му права са били ограничени: не се твърди, че е отказано временно изменение на мерките по искане на ищеца.

Съдът приема, че съществува причинно-следствена връзка между претърпените от ищеца вреди, приети за доказани по-горе и действията на органите на ответника. Изпълнен е ФС на нормата на чл.2 ал.1 т.3 предл.трето на ЗОДОВ и отговорността на ответника следва да бъде ангажирана.

С оглед изложеното съдът намира, че сумата от 5 000 лв. представлява справедливо, съобразно с критерия на чл.52 от ЗЗД, обезщетение за претърпените от ищеца неимуществени вреди.

Като е достигнал до друг извод относно размера на справедливото обезщетение първоинстанционният съд е постановил едно незаконосъобразно и неправилно решение.

По наведените във въззивните жалби оплаквания: Спорният въпрос е размерът на следващото се обезщетение за претърпените вреди.

Въззивникът-ответник в първоинстанционното производство счита, че определеният общ размер на обезщетението за причинени неимуществени вреди не съответства на тежестта и характера на уврежданията и не е съобразен с чл.52 от ЗЗД, като е силно завишен.

Предвид изложеното по-горе настоящата съдебна инстанция намира оплакванията на въззивника-ответник, в т.ч. и оплакванията досежно несъобразяване от първоинстанционния съд на водени срещу ищеца други наказателни производства и изтърпяване на влезли в сила присъди, за частично основателни.

Присъденото обезщетение следва да бъде намалено до размера на 5 000 лв.

Въззивникът-ищец в първоинстанционното производство счита, че определеният общ размер на обезщетението за причинени неимуществени вреди не съответства на тежестта и характера на уврежданията и не е съобразен с чл.52 от ЗЗД, като е силно занижен.

Неоснователни са възраженията на жалбоподателя В.Л., изложени във въззивната жалба, предвид изложеното по-горе.

Настоящият съдебен състав, намира че присъденото с първоинстанционното решение обезщетение от 7 000 лв. е завишено. Изхождайки от разп. на чл.52 от ЗЗД и задължителната съдебна практика, вкл. и ППВС №4/68 г., и практиката на ВКС, постановена по реда на чл.290 от ГПК, както и по изложените по-горе аргументи, следва да се приеме, че сумата от 5 000 лв.. за продължилото около три години и половина незаконно наказателно производство.

Предвид изложеното настоящият съдебен състав намира, че обжалваното решение следва да бъде отменено в обжалваната му част до размера на 5 000 лв. и да бъде постановено друго, с което предявеният иск бъде отхвърлен за сумата над 5 000 лв. до уважения размер от 7 000 лв. ведно със следващата се законова лихва от 12.03.2016г. до окончателното изплащане на сумата. Решението в частта за разноските не следва да бъде изменяно.

В останалата му обжалвана част решението следва да бъде потвърдено.

По частната въззивна жалба: същата е неоснователна. Първоинстанционният съд правилно е определил размера на адвокатското възнаграждение, следващо се на процесуалния представител на ищеца, излагайки мотиви в обжалваното определение за ползваната метода за

определяне на размера на хонорара.

Настоящият съдебен състав изцяло споделя изложените мотиви. Размерът на адвокатското възнаграждение следва да бъде определен пореда на чл.7, ал.2, т.4 от НМРАВ, съгласно която дължимото минимално възнаграждение е в размер на 2180 лв., а при изхода на спора правилно е определен размер от 332,95лв.

По разноските: Разноски за настоящата инстанция на страните не следва да бъдат присъждани, предвид изхода на въззивното производство.

Водим от горното СОФИЙСКИЯТ АПЕЛАТИВЕН СЪД, ГО, X-ти състав,

РЕШИ:

ОТМЕНЯ съдебно решение съдебно решение № 260494 от 22.01.2022г. постановено по гр.д.№6811/2018г. по описа на СГС, I-во ГО, 1-и, **В ЧАСТТА**, с която е уважена исковата претенция на В.В. Л. срещу ПРОКУРАТУРАТА на РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ за заплащане на обезщетение на осн. чл.2 ал.1 т.3 предл. трето от ЗОДОВ за причинени неимуществени вреди от незаконно водено наказателно производство по ДП № 29/2015г. по описа на ГД“БОП“-МВР, пр.пр. №665/2012г. на Специализирана прокуратура, прекратено с определение от 12.03.2016г. по НОХД № 293/2016г. по описа на СНС, 12 състав, за разликата над присъдената сума от 5 000 лв. (пет хиляди лева) до сумата от 7 000 лв. (седем хиляди лева), ведно със следващата се законова лихва от 12.03.2016г. като **ВМЕСТО ТОВА ПОСТАНОВЯВА:**

ОТХВЪРЛЯ предявения от В.В. Л. с ЕГН ***** и с адрес гр.***, ул.“****“ № * срещу ПРОКУРАТУРАТА на РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ иск с правно основание чл. 2 ал.1 т.3 предл. трето от ЗОДОВ за заплащане на обезщетение за причинени неимуществени вреди от незаконно водено наказателно производство по по ДП№ 29/2015г. по описа на ГД“БОП“-МВР , пр.пр. 665/2012г. на Специализирана прокуратура, прекратено с определение от 12.03.2016г. по НОХД № 293/2016г. по описа на СНС, 12 състав, за сумата от 2 000 лв. (две хиляди лева), съставляваща разликата над сумата от 5 000 лв. (пет хиляди лева) до сумата от 7 000 лв. (седем хиляди лева), ведно със следващата се законова лихва от 12.03.2016г. като неоснователен и недоказан.

ПОТВЪРЖДАВА съдебно решение съдебно решение съдебно решение № 260494 от 22.01.2022г. постановено по гр.д.№6811/2018г. по описа на СГС, I-во ГО, 1-и състав, в останалата обжалвана част.

ПОТВЪРЖДАВА определение № 266838 от 12.04.2021г., постановено

по гр.д.№ 6811/2018г. по описа на СГС, I-во ГО, 1-и състав.

РЕШЕНИЕТО е постановено при участието на Софийска Апелативна Прокуратура.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване пред ВКС при условията на чл.280, ал.1 от ГПК в едномесечен срок от съобщаването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____